

odvolaciemu súdu, a odvolací súd bez toho, že by nariadil sdelenie alebo doručenie rozsudku okresného súdu obžalovanému, ktorému hľadiac na to, že mu rozsudok nebol doručený, lehota k podaniu opravných prostriedkov proti nemu (odporu a odvolania) ešte ani nezačala, predčasne na základe odvolania poškodeného preskúmal vec a vyniesol rozsudok, prekročil svoj obor pôsobnosti, zaviniť tak zmätok podľa § 384, čís. 4 tr. p. a porušil tiež zákon v ustanovení § 1, odst. 5 zák. čís. 8/1924 Sb. z. a n.

2. Podľa § 383, odst. III, čís. 2, písm. a) tr. p. a § 548, odst. 5 tr. p. môže poškodený proti takému rozsudku, ktorým sa vyslovuje vina obžalovaného, v jeho neprospech podať odvolanie len čo do svojho súkromoprávneho nároku, a to tiež len vtedy, podal-li niektorý z oprávnených odvolanie čo do viny alebo proti vymeraniu trestu. Z tohto ustanovenia zrejme plynie, že čo do trestu a podmieneného odsúdenia neprislúcha poškodenému právo odvolania, keďže tento nebol ani hlavným ani náhradným súkromným žalobcom, ale išlo o čin z úradu stíhateľný a obžalobu zastupoval verejný žalobca, ktorý bol s rozsudkom okresného súdu spokojný. Malo byť preto odvolanie poškodeného v tomto smere ohlásené už okresným súdom podľa § 549, odst. 2 tr. p. odmietnuté ako podané osobou neoprávnenou, alebo opominul-li tak učiniť okresný súd, mal tak učiniť krajský súd ako odvolací podľa § 550, odst. 2 tr. p.

Keď prez to krajský ako odvolací súd odvolanie poškodeného, podané čo do podmieneného odsúdenia, neodmietol, ale meritorne o ňom rozhodujúc vyhovel mu, zrušil rozsudok okresného súdu z dôvodu vecnej zmatečnosti podľa § 385, čís. 2 tr. p. a vyriekol, že sa obžalovanému podmienený odklad výkonu trestu nepovoľuje, porušil zákon tiež v ustanovení § 383, odst. III, čís. 2, písm. a) tr. p. a § 548, odst. 5 tr. p.

Dôsledkom toho bol uznaný základným opravným prostriedkom generálnej prokuratúry podaný podľa § 441 tr. p. a bolo rozhodnuté, ako je uvedené vo výrokovej časti usnesenia.

Čís. 6023.

Otázku, či bol medzi súkromným žalobcom a obžalovaným uzavretý smier (§ 18, odst. 1 zákona o ochrane cti), treba posudzovať podľa obsahu prehlásenia strán; je nerozhodné, či i zápisnica o pojednávaní užíva o prehlásení strán práve tohoto označenia (smier).

Výhrady stíhania pre iný čin trestný podľa zákona o ochrane cti, než o ktorý ide v uzavieranom smiere alebo vo vyhlásení sa majúcom rozsudku, je treba i vtedy, keď pre tento iný čin už bola v dobe smieru alebo zakončenia dokazovacieho pokračovania podaná žaloba.

Pod pojmom »vzájomné žaloby« má zákon na mysli i žaloby podané len týmže žalobcom proti tomuže obžalovanému.

(Rozh. zo dňa 27. októbra 1937, Zm III 524/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre prestupok urážky vyhovel opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti a vy-

slovil, že rozsudkom krajského ako odvolacieho súdu v N. zo dňa 23. marca 1937 bol porušený zákon v ustanovení § 18, odst. 1 zákona o ochrane cti. Podľa § 442, posl. odst. tr. p. zrušil najvyšší súd uvedený rozsudok v celom rozsahu a vyslovil, že rozsudok okresného súdu v Z. zo dňa 15. decembra 1936 zostáva v platnosti v odst. 1. jeho výroku o sprostení A. od obžaloby.

Dôvody:

Súkromný žalobca podal proti obžalovanému A. u okresného súdu v Z. dve súkromné žaloby pre prestupky urážky podľa § 1 zákona o ochrane cti a to: 1. 28. marca 1936 o urážke spáchanej 20. marca 1936, 2. 4. mája 1936 o urážke spáchanej 20. apríla 1936.

O prvej z týchto žalôb bolo prevedené pojednávanie 5. mája 1936. Po jeho zahájení prehlásil obžalovaný, že ľutuje svojho činu a zaviazal sa zaplatiť súkromnému žalobcovi útraty, na čo súkromný žalobca prehlásil, že nežiada potrestanie obžalovaného a vzal žalobu späť. Súd potom pokračovanie zastavil na základe § 323, odst. 1 tr. p.

V druhej veci konalo sa pojednávanie 2. júna 1936. Súd rozsudkom pri ňom vynesenej uznal obžalovaného vinným prestupkom urážky podľa § 1 zákona o ochrane cti. Rozsudok okresného súdu stal sa ihneď pravoplatným, lebo strany sa vzdali hneď po jeho vyhlásení opravných prostriedkov.

K žiadosti odsúdeného za obnovu nariadil okresný súd v Z. v smysle § 558, odst. 2 tr. p. pojednávanie na deň 15. decembra 1936. Rozsudkom pri ňom vynesenej zbavil okresný súd platnosti hore opísaný rozsudok zo dňa 2. júna 1936, sprostil obžalovaného podľa § 326, čís. 3 tr. p. žaloby a uznal súkromného žalobcu povinným hradiť obžalovanému útraty obhajoby. Svoj rozsudok odôvodnil okresný súd zistením, že súkromný žalobca si v smysle § 18, odst. 1 zákona o ochrane cti nevyhradil v prvej trestnej veci právo stíhať obžalovaného pre druhú urážku.

Na základe odvolania súkromného žalobcu zaoberal sa vecou krajský ako odvolací súd v N. Rozsudkom zo dňa 23. marca 1937 zrušil pre zmätkok podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. napadnutý rozsudok v celom rozsahu a ponechal v platnosti rozsudok okresného súdu v Z. zo dňa 2. júna 1936.

Podľa odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nevzťahuje sa vraj na súdený prípad ustanovenie § 18, odst. 1 zák. o ochr. cti, pretože a) pokračovanie o urážke, spáchanej 20. marca 1936, sa skončilo zastavením podľa § 323 tr. p. následkom ustúpenia súkromného žalobcu od obžaloby, kdežto § 18, odst. 1 cit. zák. platí iba vtedy, keď došlo buď k smieru medzi stranami, alebo k rozsudku, b) dňa 4. mája 1936 (tedy pred pojednávaním v prvej veci) bola v druhej veci už podaná žaloba a preto nebolo treba výhrady k stíhaniu pre urážku, uvedenú v druhej veci, c) nešlo o žalobu dodatočnú (patrne vzájomnú v smysle § 18 zák. o ochr. cti), pretože v oboch veciach bol ten istý obžalovaný aj ten istý súkromný žalobca.

Ani jeden z týchto dôvodov odvolacieho súdu neodpovedá zákonu.

Vo veci týkajúcej sa urážky spáchanej dňa 20. marca 1936 došlo pri pojednávaní, konanom dňa 5. mája 1936, k smieru strán, ako je zrejme zo zápisnice, spísanej o tomto pojednávaní. Prehlásenie obžalovaného, že ľutuje svojho činu, jeho dobrovoľný záväzok zaplatiť útraty súkromnému žalobcovi ako aj hneď na to nasledujúce prehlásenie súkromného žalobcu, že nežiada potrestanie obžalovaného, je smierom svojím obsahom, trebárs zápisnica formálne tohoto slova neužíva. Bolo len dôsledkom tohoto smieru, že súkromný žalobca vzal späť žalobu a že potom súd pokračovanie zastavil v smysle odst. 1 § 323 tr. p., lebo pokračovanie je treba ukončiť.

Že v prípadoch § 18, odst. 1 zák. o ochr. cti je k stíhaniu pre iný čin (než o ktorý ide v uzavieranom smiere, alebo vyhlásiť sa majúcom rozsudku), trestný podľa zákona o ochrane cti a spáchaný pred smierom, alebo zakončením dôkazného pokračovania, potrebná výslovná výhrada stíhania tiež, keď pre tento iný čin už bola v dobe smieru, alebo zakončenia dôkazného pokračovania podaná žaloba, a že zákon pod pojmom »vzájomné žaloby« má na mysli tiež žaloby, podané len tým istým žalobcom proti tomu istému obžalovanému, vyslovil už najvyšší súd v svojom rozhodnutí, uverejnenom vo Sbirke n. s. tr. pod čís. 5670. Poukazuje sa tu preto na odôvodnenie tohoto rozhodnutia, pokiaľ ide o názory odvolacieho súdu, uvedené hore sub b) a c), nesprávnosť ktorých jasne vysvitá z cit. rozhodnutia najvyššieho súdu.

Ponevác si podľa zistenia nižších súdov súkromný žalobca výslovne nevyhradil do smieru, uzavretého pri pojednávaní, konanom dňa 5. mája 1936, právo stíhať obžalovaného pre druhú urážku, spáchanú 20. apríla 1936, a ponevác výslovná taká výhrada tu bola podľa § 18, odst. 1 zák. o ochr. cti potrebná, nebolo dôvodov pre zmenu rozsudku súdu prvej stolice, ktorým bol obžalovaný sprostý obžaloby práve z dôvodu, že súkromný žalobca si včas výslovne nevyhradil stíhať obžalovaného pre urážku v druhej veci. Preto krajský súd, keď prez to svojím rozsudkom zo dňa 23. marca 1937 zmenil sprostujúci prvostupňový rozsudok zo dňa 15. decembra 1936, vynesení v obnovenom pokračovaní, a ponechal v platnosti prvý rozsudok okresného súdu zo dňa 2. júna 1936, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným prestupkom urážky podľa § 1 zákona o ochrane cti, porušil zákon, a to v ustanovení § 18, odst. 1 zákona o ochrane cti.

Dôsledkom toho bolo vyhovené opravnému prostriedku generálnej prokuratúry, podanému v smysle § 441 tr. p. pre zachovanie právnej jednotnosti, a bolo vyslovené hore uvedené porušenie zákona. Ponevác porušenie to, tvoriace ináč aj vecný zmätok podľa § 385, čís. 1 c) tr. p., stalo sa v neprospech obžalovaného, ktorý bol uznaný vinným, ačkoľvek mal byť obžaloby sprostý, bol rozsudok odvolacieho súdu zrušený a rozsudok okresného súdu zo dňa 15. decembra 1936, pokiaľ ním bolo vyslovené sprostie obžalovaného od obžaloby, bol ponechaný v platnosti.

Povinnosť obžalovaného k náhrade útrat trestného pokračovania odpadla zrušením odsudzujúceho rozsudku v dôsledku ustanovenia § 482, odst. 1 tr. p. Povinnosť súkromnej strany k náhrade útrat trestného pokračovania, ktorá by v riadnom pokračovaní musela byť podľa § 482,

odst. 2 tr. p. vyslovená, nemohla byť stanovená v pokračovaní o opravnom prostriedku generálnej prokuratúry k zachovaniu právnej jednotnosti, pretože takýto účinok není vo výnimkách v § 442 tr. p. citovaných pripustený a následkom toho v tomto pokračovaní proti súkromnej strane vyslovený byť nemôže.

Čís. 6024.

Pri použití § 21 tr. zák. prest. možno vymerať vinníkovi len trest peňažitý.

(Rozh. zo dňa 27. októbra 1937, Zm IV 262/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre prestupok urážky vyhovel opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti a vyslovil, že pravoplatným rozsudkom krajského súdu v M. ako súdu odvolacieho, vynesným dňa 3. marca 1937, bol porušený zákon v ustanovení § 21 prest. tr. z., pokiaľ týmto rozsudkom bol obžalovanému, uznanému vinným prestupkom podľa § 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., s použitím § 21 prest. tr. z. vymeraný trest druhom uzamknutia.

Na základe § 442, odst. 7 tr. p. zrušil najvyšší súd citovaný rozsudok odvolacieho súdu z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 2 tr. p. vo výroku o treste a vymeral obžalovanému s použitím § 21 prest. tr. z. peňažitý trest 100 (jedno sto) Kč, ktorý v prípade nevyožiteľnosti zamienil podľa § 8 zák. čís. 31/1929 Sb. z. a n. na dva dni uzamknutia.

Dôvody:

Okresný súd v N. odsúdil rozsudkom zo dňa 17. decembra 1936 obžalovaného A. pre prestupok urážky podľa § 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. zrejme hľadiac na § 2, čís. 2 zák. čís. 284/1920 Sb. z. a n., ktorý však v rozsudku necitoval, a s použitím § 91 tr. z. k trestu uzamknutia na 5 dní. Proti tomuto rozsudku odvolal sa len obžalovaný čo do trestu.

Krajský súd v M., ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 3. marca 1937 zmenil prvostupňový rozsudok vo výroku o treste a vymeral obžalovanému s použitím § 21 pr. tr. z. trest uzamknutia na 2 dni, necitujúc práve tak ako prvý súd zák. čís. 284/1920 Sb. z. a n., ale zrejme hľadiac na § 2, čís. 2 tohoto zákona, a to podmienene na skúšobnú dobu 1 roku, zrušiac vzájomne útraty strán v smysle §§ 34, 35 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. Rozsudok tento sa stal pravoplatným. Odvolací súd priznal prvým súdom uvážené okolnosti poľahčujúce, a to zachovalosť, čiastočné doznanie a rozčulenie, nespoznal žiadnej okolnosti, ktorá by obžalovanému priťažovala. Hľadiac na prevahu okolností poľahčujúcich, použil pri výmere trestu § 21 pr. tr. z.

Rozsudkom krajského ako odvolacieho súdu bol pri určení trestu porušený zákon.

Podľa § 21 prest. tr. z. môže súd pri prevahu poľahčujúcich okolností vymerať miesto trestu uzamknutia trest peňažitý.